

Det talade ordet gäller.

Tal av Jan Björklund på Liberala riksmötet i Västerås den 18 mars 2017

FRIHET MÅSTE FÖRSVARAS

Endelig. Så sa mormor Magnhild. Endelig - äntligen.

Mormor trodde aldrig att hon skulle uppleva Europas befrielse 1989. Men hon gjorde det med några månaders marginal. Mormor Magnhild flydde till Sverige undan nazismen. Hon ville ge min mamma ett liv i frihet.

Europas befrielse i början på 90-talet blev startpunkten på en liberal global frihetstid. Kanske var det detta som mormor hade hoppats på. Hon hade under sitt liv fått uppleva kommunism, fascism och nazism. Men nu var det slut på de auktoritära ideologier som präglade hela 1900-talet. Ideologier som slitit isär och delat både länder och människor.

Den globala frihetstiden de senaste 30 åren saknar motstycke i världshistorien. Sammantaget är det mänsklighetens lyckligaste period.

Världsfattigdomen har minskat kraftigt. Det beror på att land efter land valt det liberala marknadsekonomiska systemet, de har valt frihandel och globalisering och valt bort de socialistiska planekonomierna. Välståndet ökar med den ekonomiska tillväxten. I Asien och i Afrika. De extremt fattiga har blivit 50 miljoner färre - varje år. Det betyder hundratals miljoner nya livschanser.

Barnadödligheten har aldrig varit lägre, medellivslängden har aldrig varit högre, analfabetismen aldrig mindre, svältkatastroferna aldrig färre, fler än någonsin har rent vatten och vaccin, aldrig har fler barn gått i skolan. Globaliseringen är och förblir den svagastes bästa vän.

Den som tittar på TV-nyheterna och ser kaoset och krigerna i Mellanöstern kanske inte tror mig; men så här är det; under de år som har gått sedan det senaste sekelskiftet så har fler människor fått leva i fred och demokrati än någon tidigare generation.

De senaste 30 åren av globalisering, när liberalismen har dominerat världen mer än någonsin förr, fick mormor aldrig uppleva. Men under dessa 30 år har levnadsstandarden i världen ökat lika mycket som under de tidigare 30 000 åren.

Ändå så är det höger- och vänsterextremister som nu är på frammarsch. De avskyr den liberala samhällsmodellen.

Så den avgörande frågan för vår generation att ställa är denna;

Varför skulle de auktoritära ideologier som har haft fel i 100 år, varför skulle de vara bättre lämpade att styra över framtiden, än liberalismen, som haft rätt i 100 år?

-^-

Varför kan ni inte regera med Sverigedemokraterna? Jag får den frågan ibland.

Min värld börjar i Sverige. Jag är stolt över vårt land. Att jag är svensk är en bärande del i min identitet, den bär jag med mig oavsett var jag befinner mig. I den meningen är jag nationalist. Jag hejar på Sverige i idrott. Tillsammans med min yngste son hissar jag den blågula flaggan på midsommarafton i det böljande västgötska landskapet. Jag är stolt över vår kultur och vår historia. Men det finns en stor skillnad mellan oss liberaler och sverigedemokrater som kallar sig nationalister. För sverigedemokraterna både börjar och slutar världen i Sverige. För svenska liberaler börjar världen i Sverige. Men den slutar inte här.

2001. Jag håller bokstavligen på att gå sönder av förväntan. Lyckan går nästan att ta på. Vi ska bli föräldrar, min fru Anette och jag. Flygresan till Korea där vi ska adoptera vår förstfödde son är den längsta i mitt liv. Det kom att bli min bästa dag i livet. När jag blev pappa.

Om Anette och jag hade levt i ett land styrt av sverigedemokrater så hade denna dag inte inträffat. Vi hade inte fått adoptera vår efterlängttade son Jesper. Sverigedemokraterna tyckte att utomeuropeiska barn, de ska förbjudas att komma hit, för de kan aldrig bli svenskar.

Sverigedemokraterna är ett parti som fortfarande har en fot kvar i den rasistiska myllan. De väljer fördomar framför tolerans.

Så här säger Jimmie Åkesson om liberalismen:

”Vi vill inte ha det splittrade, segregerade – själlösa – samhälle, som det socialliberala etablissemanget skapat åt oss. Vi bekämpar det.” Han talar om den samhällsmodell som ger mina barn rätt att bli bemötta som andra barn. Han talar om den samhällsmodell som gett fler människor frihet och välstånd än någonsin tidigare.

Det grundläggande liberala synsättet på människan och livet kan formuleras så här;

”Det viktiga är inte varifrån du kommer, det viktiga är vart du är på väg.”

Men för Sverigedemokraterna råder den motsatta tanken;

”Det viktiga är inte vart du är på väg, utan varifrån du kommer”.

Låt mig vara väldigt tydlig; till er, till väljarna och till den moderata partiledningen; Liberalerna kommer inte att medverka till att ge Sverigedemokraterna politisk makt och inflytande.

-^-

På lördag om en vecka fyller Romfördraget 60 år. Det var startskottet för den Europeiska unionen. Det är den mest framgångsrika tiden i Europas historia. Förödelse, förtryck, fattigdom har ersatts med fred, framgång och frihet.

Det finns två politiska partier, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, som vill att Sverige lämnar EU. Det är ingen slump. Dessa båda partier har sina ideologiska rötter i det Europa som EU grundades för att komma bort ifrån.

I verkligheten är det europeiska samarbetet en nyckel för att lösa många av vår tids stora problem. Gemensam asylpolitik, gemensam klimatpolitik, gemensamt försvar mot terrorismen, gemensamt arbete för att hindra ny finanskris. EU är inte problemet, EU är en del av lösningen.

Men det som stör motståndarna mest, är de värderingar som EU bygger på. Individuell frihet, marknadsekonomi, frihandel, öppenhet och rättsstat.

Den yttersta vänstern tycker att europeiskt samarbete är kapitalism.

Den yttersta högern tycker att europeiskt samarbete är socialism.

Jag ska berätta vad europeiskt samarbete är. Det är liberalism när den är som bäst.

-^-

Socialt engagemang håller ihop samhället. Det lärde jag mig hemifrån. Mina föräldrar var engagerade i både idrottsrörelsen och Röda korset. Jag är imponerad när jag reser runt i Sverige och ser det engagemang som människor visar för flyktingar. Det viktigaste nu för att samhället inte ska slitas isär är en fungerande integrationspolitik.

Vad är egentligen frihet? Många av oss tar den för given. Att kunna gå sin egen väg i livet och att få vara den man är. Den friheten har inte Zarah. Hon känner sig ensam och utelämnad. Hon är bara 15 år och har framtiden framför sig. Men Zarah får inte gå sin egen väg och får inte vara den hon är. Hon hoppades bli fri från förtrycket när hon kom till Sverige tillsammans med sin familj. Men idag lever hon i förtryck i en av Sveriges förorter.

För Zarah är det bara en dröm att kunna umgås med sina vänner så som de gör. Det är bara en dröm att kunna få klä sig som andra femtonåringar. Frihet är bara en dröm, som än så länge känns ouppnåelig. Zarah lever i ett fängelse. Fångvaktarna är de som Zarah vill älska allra mest i hela livet. Hennes egen familj. De slår henne om hon går ut själv. De slår henne om hon umgås med andra tonåringar. De slår henne om hon tar av sig slöjan som hon själv inte valt att bära. Zarah riskerar nu att giftas bort. Hon lever under mordhot från sin egen kusin. Om hon inte följer familjens regler tänker han döda henne.

Zarah är inte ensam. Ofattbara 100 000 människor uppskattas leva i hedersrelaterat förtryck i Sverige. Detta är den största jämställdhetsutmaningen som Sverige står inför. Vårt land riskerar att kastas ett par generationer tillbaka om vi inte beslutsamt sätter stopp för det som nu sker.

Nu testas det svenska samhället som måste kliva in för att skydda Zarahs frihet från de som vill ta den ifrån henne. Flathet och rädsla får inte vinna.

Det är inte Zarah som ska tvingas att leva sitt liv gömd i ofrihet. Zarah ska leva få leva sitt liv i frihet. Men de som förtrycker henne, trakasserar henne och slår henne ska sättas bakom lås och bom eller utvisas ur Sverige.

-^-

Hedersförtryck liksom religiös extremism är en ny företeelse för många i det moderna sekulära Sverige. Den religiösa extremismen växer även här, där radikaliserings- och polariseringen i Mellanöstern smittar av sig. Jag är bekymrad över de religiösa friskolor som nu blir fler i framförallt förorter. Skolan riskerar att bli en enklav som isolerar de barn som allra mest behöver integreras i det svenska samhället.

Abdirzak Waberi har varit rektor i mer än tio år för muslimska Römosseskolan i Göteborg. Han har också varit ordförande för Islamiska förbundet i Sverige. I en intervju delar han med sig av sin människosyn. Han tar inte kvinnor i hand när han hälsar. Han anser att män kan ha flera fruar. Han anser att mannen har rätt att slå dessa fruar i uppfostringsyfte. Han anser att samhället ska styras av sharialagar där kvinnor inte har några som helst rättigheter. Var och en får själv spekulera i vilka värderingar som styr den skola där han är rektor.

Den muslimska Römosseskolan har ansökt om att starta en ny skola i Borås. Skolinspektionen sagt nej. Men skolan har överklagat till domstol och fått rätt att starta.

Sverige måste nu sätta stopp för flera religiösa friskolor. För de barn som nu kommer till vårt land börjar integrationen i klassrummet. Det är i skolan som klassresorna börjar. **Jag vill ge samma chans till alla barn som växer upp i Sverige. Oavsett varifrån man kommer. Oavsett vart man är på väg.**

-^-

För 150 år sedan genomförde den liberale finansministern Johan August Gripenstedt den mest omfattande ekonomiska frihetsreformen i svensk historia. Skråväsendet ersattes av näringsfrihet och fri konkurrens. Detta skapade en oavbruten period av ekonomisk tillväxt i Sverige som fortfarande pågår. Företagande är en väg till egen försörjning och en möjlighet att förverkliga drömmar och idéer. Framgångsrika företag är grunden för välfärdssamhället.

Regeringens företagsfientliga skattepolitik slår hårt mot Sveriges företag. Värst av allt på skalan är Reepaluutredningen som i praktiken innebär ett stopp för privata alternativ inom välfärden. Man känner igen socialismen när man ser den och detta partivänner är socialism på riktigt.

Det är ett hårt slag mot företagsamhet. Det är ett hårt slag mot jämställdhet. Ett hårt slag mot de 7 700 kvinnor som är chefer och ledare inom privat vård och omsorg. Ett hårt slag mot föräldrar och patienter som vill välja skola och vård utan politikernas inblandning. Jag tänker på dem som lever med svåra funktionsnedsättningar, som är beroende av den LSS-reform som vi liberaler införde. För många som lever med personlig assistans avgör valfriheten själva livskvaliteten.

Detta riskerar nu att gå förlorat. Jonas Sjöstedt hotar nu att lämna regeringssamverkan om Stefan Löfven inte stoppar de privata alternativen. Men detta är ju inte ett hot, utan en möjlighet.

Valfriheten står på spel. Välfärden står på spel. Företagande står på spel.

Jag har två uppmaningar till Stefan Löfven; klipp navelsträngen till Vänsterpartiet och kasta Reepaluutredningen i papperskorgen!

^

En hamnarbetare i Göteborg har i genomsnitt en månadslön med alla tillägg på 49 000 kr/mån. Yrket har inga högre utbildningskrav. Nu strejkar de för att villkoren är för dåliga. En lärare i samma stad har i genomsnitt 33 000 kr/mån. Hon har gått 5,5 år på universitetet och har stora studieskulder.

Det finns många kvinnor i vårt land som slitit för sin examen men som aldrig får lön för mödan. Birgitta Ohlsson har skrivit en bok om en del av dem, de duktiga flickorna.

Det är hög tid i Sverige att ändra på synen på lönebildning;
I socialdemokraternas Sverige lönar det sig att strejka.
I liberalernas Sverige ska det löna sig att utbilda sig. Även för kvinnor.

^

Najm kom till Sverige som flykting för att ge det som alla föräldrar vill ge sina barn, en bättre framtid. Ett liv i frihet.

Hans 15-årige son Ahmed ska åka buss. En pojke med framtiden framför sig på väg till träningen en vanlig dag mitt i vardagen. Han har precis ätit middag med sin familj när han ger sig av till gymmet. I kön på busshållplatsen kommer unga män, drar ett skjutvapen och avrättar Ahmed. Han skjuts på nära håll, rakt i ansiktet. Pappan som flydde kriget för att ge sina barn friheten i Sverige, får sin son avrättad vid en busshållplats i Malmö.

Ett oskyldigt barn faller offer för brutal kriminalitet. Ingen förstår varför. På fredagen dansade Ahmed på ett bröllop, idag är han död. Han mamma är förtvivlad hon vägrar tro att det är sant att hon förlorat sin son. ”Kan du väcka Ahmed”, säger hon ”han har prov idag”. Ahmeds pappa Najm säger nu; ”Jag flydde hit från Irak för att jag inte ville se mina barn dö”.

Vi möts nu dagligen av nyheter om människor som drabbas. Det är mord och dödsskjutningar. Men även andra typer av våld och hot.

Jag läser om Anna-Lena som driver en frisörsalong. Hon har inte ens anmält sitt sönderskjutna dörrfönster. Anna-Lena har blivit luttrad. Hon har numera pansarglas för det skyddar bättre. Pansarglas! I en frisörsalong.

Jag läser om Ehab. Han åker till sin livsmedelsbutik klockan tre på natten. Han är sömnlös, tänk om butiken är sönderslagen? Under månader har ungdomsgäng ägnat sig åt rån och skadegörelse. Butiksägarna är så rädda att de numera sover i sina butiker.

Jag läser om lägenheten som står i lågor i Uppsala. En människa är i nöd och behöver samhällets hjälp. Men ungdomar tänder eld på bilar och kastar sten mot polisen. Räddningsinsatsen fördröjs. I lägenheten hittas en man. Han är död, innebränd. Han väntade på hjälp från samhället. Men de som skulle rädda mannens frihet hindras från att komma fram i tid.

Jag läser om våldsdåd utanför Stockholm. Två personer dödas. Strax intill ligger en skola. "Mitt hjärta blöder", säger en förtvivlad kvinna i TV. "Jag vill inte att mina barn växer upp i ett sådant här samhälle", säger en kvinna på plats.

Jag läser om Tord. Han är 80 år och har haft inbrott. Någon har brutit sig in och tagit med sig värdesaker. Tord tänker att det inte är många gånger under ens livstid som man behöver polisen. Han ringer 112. Men polisen kan inte komma.

Rättsstaten är en liberal skapelse. Den är till för de svagaste i samhället. För att skydda deras frihet. Utan rättsstat bestämmer den som kan kasta den största stenen, har det skarpaste skjutvapnet och som har råd att bygga sin egen säkerhet. Utan rättsstat råder djungelns lag där de starkaste vinner. Där bestäms tryggheten av vem du är. Otryggheten är ofta störst där verkligheten är som tuffast. Det är de mest socialt utsatta som drabbas värst. Rättsstaten är därmed de svagaste bästa vän.

Att återupprätta rättssamhället är centralt för Sverige och för en liberal samhällsutveckling.

Brottslighet är ingen slump. Otrygghet är ingen naturlag. Så det finns hopp. Viktigaste för att bekämpa kriminalitet är en bra skola, en fungerande integrations och jobbpolitik. Men det krävs också ett rättsväsende som markerar vad som är rätt och fel och en polis som kan upprätthålla lag och ordning.

Vi måste både kunna vara tuffa mot brottsligheten och tuffa mot det orsakar brottsligheten.

Jag har mött många poliser, allt från chefer till de som jobbar närmaste medborgarna i yttre tjänst. Poliser med ett starkt socialt som brinner för att öka människors trygghet. Poliser som är hjältar i samhällsbygget. De vittnar om poliskris. Utredningshögarna växer, antalet anmälda brott ökar samtidigt som antalet upplösta brott minskar. Otryggheten ökar likaså. Polisen mäktar inte med.

Den stora polisreformen var en god tanke om en polis som skulle komma närmare medborgarna. Men under Anders Ygemans ledning har det blivit precis tvärtom. Polisen har byråkratiserats. Färre poliser jobbar i yttre tjänst. Poliser på gator har ersatts med poliser bakom skrivbord. Arbetssituationen för poliser är trängd. Det syns också i viljan att idag bli polis. Avhoppet från polisyrket har tredubblats på några år, samtidigt som var femte plats på polisutbildningen är tom.

Sverige ligger bland de länder i Europa som har lägst polistäthet. Vi har en polis per 500 invånare, men genomsnittet i Europa är en på 300. Det är en stor skillnad.

Liberalerna presenterar idag en rad åtgärder för att stärka den svenska polisen. Inom tolv månader ska 2000 poliser av de som finns ha omplacerats till yttre tjänst, det ska ske genom avbyråkratisering, fler civilanställda på poliskontoren och genom att många arbetsuppgifter flyttas från polisen till andra myndigheter.

I avvaktan på att Sverige får fler poliser ska kommunerna ges statsbidrag till att anställa 2000 kommunala trygghetsvakter, enligt Landskrona-modellen.

Sveriges poliser ska öka kraftigt i antal från dagens 20 000 till 25 000. Fler ska vilja bli poliser genom bl a högre löner, vi föreslår ett lyft på 4000 kr/mån.

Om några år kommer Sverige att ha färre poliser i stället för fler om dagens utveckling under Anders Ygeman tillåts fortsätta, med stora avhopp och få sökande. Det krävs en radikal kursändring.

Det svenska rättssamhället måste återupprättas. Medborgarna ska känna trygghet. Friheten måste försvaras.

-^-

Jag var 19 år och gjorde lumpen. På förmiddagen avbröts alla övningar och vi samlades för särskild genomgång. En sovjetisk kärnvapenbestyckad ubåt stod på grund inne i den svenska skärgården i Blekinge. Vi gjorde oss beredda för att transporteras från Borås till Karlskrona. Alla världens stora medier sände team till Gåsefjärden. Man fruktade en rysk fritagning och en stor mängd sovjetiska krigsfartyg låg några kilometer utanför. De svenska kustbatterierna laddades med skarp ammunition för första gången sedan 1945. Nervositeten gick att ta på.

Efter en frihetstid i Europa upplever vi nu återigen ett aggressivt, militärt upprustat Ryssland. Med en regim som är nyckfull, auktoritär och som drömmer sig tillbaka till Sovjets maktställning i Europa.

I veckan presenterade fem partier, de båda regeringspartierna och de tre övriga allianspartierna, en ny försvarsuppgörelse.

Liberalerna står utanför försvarsbeslutet. Inte för att vi själva vill det, utan för att det är ansvarslöst. 1998 fanns det ingen hotbild alls mot Sverige och då satsade vi 2 procent av BNP på försvaret. Nu har vi en stark hotbild på nytt och nu satsar Sverige 1 procent. Sverige har nästan avrustat sitt försvar och nu måste försvaret genomgå en kraftig förstärkning. Detta är rätt enkelt. Vad är det de inte förstår?

Apropå försvaret. När jag var ung tonåring i FPU så tyckte jag att Sverige skulle lägga ned försvaret helt. Jag vet att jag ändrade mig någonstans där runt Gåsefjärden. Jag förstod bättre. Jag kom sen att ägna de första tretton åren av mitt yrkesliv åt det svenska försvaret.

Denna yrkesbakgrund upphör aldrig att provocera den svenska vänstern. När deras sakargument tar slut mot mig, så kallar de mig ”majoren”, och jag lovar att de menar inte det som något positivt.

Men jag ser det på ett annat sätt; jag arbetade i försvaret under 1980-talet, en av de kallaste perioderna under det kalla kriget. Vår uppgift var att försvara västerlandets liberala samhällsmodell mot Sovjetkommunismen. Det är inte en yrkesbakgrund jag skäms över. Den är jag stolt över.

-^-

För liberaler har utbildning alltid varit klassresans bästa biljett till ett liv i frihet.

I Pisa lyfter nu Sverige i alla kunskapsområden som mäts, vilket är mycket glädjande. Det är ju helt otroligt att Gustav Fridolin faktiskt lyckades att fixa skolan på nästan 100 dagar, som han lovade.

Kunskapsresultat vänder inte av sig själv. Så vad beror det på? Alliansregeringens stora utbildningsreformer började verka från 2011. De elever som nu ingick i den senaste Pisa-mätningen där resultaten steg för första gången någonsin, är de första eleverna som skrev nationella prov när de gick i trean och de första eleverna som fick betyg tidigare än i årskurs åtta.

Fridolin vill inte ge alliansregeringen cred så han svarar att Pisa steg för att eleverna ansträngde sig mer. Så är det säkert. Men varför började eleverna anstränga sig mer just 2012?

Skolverket kom nyligen med en utvärdering av betygen i årskurs 6 som alliansregeringen införde under protester från de rödgröna. De ställde en vågad och provocerande fråga till eleverna. De frågade eleverna jobbar ni mer om ni får betyg i skolan?

Och hör och häpna. Till Gustav Fridolins stora förvåning svarade 80 procent ja på den frågan. 80 procent!

Då kan man ju ställa sig frågan; kan det vara så Gustav Fridolin att om eleverna jobbar mer i skolan så lär de sig mer? Kan det vara så?

Och sen kan man ställa sig frågan; om det är så att eleverna lär sig mer när de jobbar hårdare, kan det vara så att det är en förklaring till att vi går upp i Pisa som mäter just vad eleverna lär sig? Nej säger Gustav Fridolin.

Betygen i årskurs 6 och nationella prov i trean är en huvudförklaringen till stigande Pisa-resultat. Gustav Fridolin han försöker nu förhala försöksverksamheten med betyg i årskurs 4 för han tror inte på detta. Men kom ihåg; han trodde inte på betygen i sexan heller.

Gustav Fridolin, svensk skolas resultat lyfter nu. Inte på grund av Fridolins insatser, utan trots Fridolins insatser. Måtte han inte hinna förstöra för mycket, innan han blir utbytt på valdagen.

-^-

Jag har varit med i politiken länge. Men inte någon gång tidigare har liberalismen känts mer hotad än idag. När jag gick med i partiet låg den globala frihetstiden som mormor Magnhild hoppades på framför oss. Nu måste den försvaras när extremismen och populismen växer. Försvaras mot dem som vill rasera vår liberala samhällsmodell.

För liberaler handlar det om frihet.

Det handlar tolerans. Om att mina barn har rätt att bli bemötta som andra barn. Frihet måste försvaras!

Det handlar om Zarah. Om en ung flickas rätt att forma sin egen framtid utan att frukta för sitt liv. Frihet måste försvaras!

Det handlar om våra nyanlända barn. Om deras rätt att gå i en skola som undervisar i religion men inte förkunnar religion. Frihet måste försvaras!

Det handlar om den företagsamhet som skapar välstånd åt samhällets mest utsatta. Frihet måste försvaras!

Det handlar om jämställdhet. Om att alla, kvinnor som män, har rätt att få lön efter mödan. Frihet måste försvaras!

Det handlar om de som lever med funktionsnedsättning. Och deras rätt till valfrihet. Frihet måste försvaras!

Det handlar om Ahmed. Om att oskyldiga barn aldrig ska behöva hamna i skottlinjen för brutal kriminalitet. Frihet måste försvaras!

Det handlar om att ge vuxna friheten att försörja sig själva.

Det handlar om att ge barnen friheten att lyckas skolan.

Det handlar om att ge alla människor, oavsett varifrån de kommer, möjligheterna att ta sig dit de vill.

I kampen mellan extremism och liberalism finns bara ett alternativ. Den kampen måste vi liberaler vinna.

För frihet måste försvaras.

Tack!